

פקודת היערות 1

פקודה הבאה להגן על היערות וליצור ולנהל מקומות מיוחדים ליערות

1. השם הקצר

פקודה זו תיקרא פקודת היערות.

חלק א': הקדמה

2. פירוש

(תיקונים: התשע"ב, התשע"ה)

בפקודה זו יהיו למונחים הבאים הפירושים דלקמן מלבד אם ענין הכתוב יחייב פירוש אחר -

"בקר" פירושו פר, שור, פרה, עגל, תאו, סוס, סיח, פרד, חמור, אתון, גמל, כבש, עז, חזיר, הם וולדותיהם;

"אדמת-יער" פירושה כל אדמה הנטועה אילנות, אחד הגדלים בדרך הטבע ואחד הנטועים בידי אדם;

"פקיד היערות" פירושו כל פקיד שיתמנה מזמן לזמן מטעם השר להוציא לפועל כל מטרה ממטרות פקודה זו אם על ידי שיכנוהו בשמו או בשם מישרתו;

"תוצרת-יער" פירושה הדברים דלקמן כשהם נמצאים באדמת-יער או כשהם מובאים משם -

קורות-עץ, פחם-עץ, שרף, נטף, גוטפרשה, שמן-עצים, משחה טבעית, עשבים, מטפסים, עצי-סכך, עלים, פירות, זרעים, שרשים, קליפת-עץ, ליפים, קנים וכל חלקים אחרים או תוצרת מן האילנות והצמחים, כבול, שכבת האדמה העליונה ומחצבים, פרט למחצבים בגדר כל פקודה המסדירה את ענין ניצולם של מחצבים;

"עץ פרי" (נמחקה);

"אדם" כולל חברה, התאגדות או אגודה או כל עדת-כפר או עדות-כפר;

"ליטול", בקשר עם תוצרת-יערות, כולל כריתת קורות-עץ או נטילתן וקיצוצה, צבירתה, לקיטתה והעברתה של כל תוצרת-יער אחרת;

"קורות-עץ" כוללות אילנות שנפלו או שנכרתו וכל עץ בין שגזרוהו או הקציעוהו לאיזה דבר ובין שלא גזרוהו או הקציעוהו לאיזה דבר;

"אילן" פירושו אילנות בכל פרקי-גידולם, דקלים, חזרן, שיחים, זרדים וגזעים;

אילן מוגן" — עץ זית, עץ חרוב או אילן המוגן לפי צו כאמור בסעיף 14;

"העתקה" — עקירה של אילן מוגן או עץ בוגר משורשו ונטיעתו במקום אחר באופן שיבטיח את המשך צמיחתו;

"כריתה" — חיתוך הגזע המרכזי של אילן מוגן או עץ בוגר בלא הותרת בדים, וכן כל פעולה הגורמת או העלולה לגרום למותו של אילן מוגן או עץ בוגר, לרבות ריסוס, הרעלה, הסרת קליפת העץ, שריפת העץ, חיתוך שורשיו או בנייה בתוך תחום קוטר צמרתו או עקירה, למעט עקירה במהלך העתקה;

"עץ בוגר" — עץ שגובהו שני מטרים לפחות מעל פני הקרקע, וקוטר גזעו, הנמדד בגובה 130 סנטימטרים מעל פני הקרקע, הוא 10 סנטימטרים לפחות ולעניין עץ במגרש שיעודו בתכנית בת-תוקף הוא מגורים - קוטר גזעו הוא 20 סנטימטרים לפחות;

"ערך", של אילן מוגן או עץ בוגר — שווי של אילן מוגן או עץ בוגר, הנקבע, בין השאר, על פי מינו, גילו, נדירותו, מידותיו, מיקומו, ערכו הנופי, הסביבתי, האקולוגי וההיסטורי;

"השר" — שר החקלאות ופיתוח הכפר .

חלק ב': אזורים שמורים ליערות

3. הגדרת אזורים שמורים ליערות

(תיקון התשע"ב)

יכול השר, באכרזה שתפורסם ברשומות, להעמיד כל אדמות-יער שאינן רכוש פרטי להשגחתה ולהנהלתה של הממשלה כאזורים שמורים ליער, ומשנתפרסמה אכרזה כזו תחולנה הוראות פקודה זו על כל אדמות-היער המפורטות בה.

4. אין להעביר כל זכות מבלי אישור

(תיקון התשע"ב)

(1) שום זכות באזור שמור ליער או על אזור כזה, שנהנו ממנה בפעם הראשונה מאז חודש יולי 1920 ואילך, או שייחנה ממנה מכאן ולהבא, אין לראותה כזכות שנרכשה כהלכה אלא אם כן נרכשה במתנה מאת הממשלה או עפ"י חוזה שנחתם על ידה או בשמה.

(2) אסור להעביר שום זכות באזור שמור ליער או על אזור כזה בדרך מתנה, חכירה, משכנתא או בדרך-העברה אחרת מבלי אישור מאת שר החקלאות:

בתנאי שאם היתה זכות כזאת מחוברת לקרקע או לבנין אפשר למכרה או להעבירה בדרך אחרת יחד עם אותו בנין או אותה קרקע מבלי אישור כזה.

חלק ג': הנהלת אזורים שמורים ליער

5. מעשים שאסור לעשותם באזורים שמורים ליער

(תיקון התשע"ב)

לא יעשה אדם בעצמו ולא יגרום לאחר שיעשה ולא ירשה ביודעין לכל אדם שיעשה את אחד המעשים דלקמן בכל אזור שמור ליער אלא בהתאם לתנאי רשיון שניתן עפ"י פקודה זו או בתוקף הוראות סעיף 6, דהיינו -

(א) ליטול תוצרת-יער;

(ב) לעקור אילן משרשו, לשרפו, להסיר את קליפתו או את עליו או להשחיתו בדרך אחרת;

(ג) להבעיר כל עשב או דשא או להבעיר אש מבלי לנקוט באמצעי-זהירות מספיקים כדי למנוע את התפשטותה;

(ד) להעלות עשן, או להבעיר אש בכל חלק מחלקי האזור השמור ליער שהעשן או הבערת-האש אסורים בו עפ"י צו מאת שר החקלאות, או בזמן שהעישון או הבערת-האש אסורים בהם;

(ה) לרעות בקר או לתת להן להיכנס לגבול האזור השמור ליער;

(ו) לחפור או להבקיע או לחרוש את האדמה;

(ז) להיכנס לגבול כל חלק של אזור השמור ליער כשכניסה זו אסורה עפ"י צו מאת השר או שהיא אסורה למשך איזו תקופה המפורטת בצו מאת השר;

(ח) לבנות כל סכר על פני כל נהר או לעצור באופן אחר את זרמו של כל נהר או נחל; או

(ט) לגור בכל אזור המיוחד ליער או להקים בו כל בנין.

6. צבירת עצי בערה מותרת

שום דבר האמור בסעיף 5 לא יאסור את צבירתם והעברתם של עצים ושיחים יבשים מאזורים שמורים ליער, פרט לאזורי-יער סגורים, על מנת שאותם עצים ושיחים ישמשו כעצי-בערה בלבד לתושבי כפרים שהסכימו לספק לעצמם צרכם זה מן היערות הסמוכים לכפרם, ובלבד שאותם תושבים לא יעבירו משם שרשים או גזעים ולא יכרתו עצים מחוברים לקרקע ולא יקצצו ענפים.

7. כפרים הזקוקים לתוצרת יער, פרט לעצי בערה, יפנו בבקשה כמותנה בפקודה

תושבי כפרים שקיבלו עד עתה תוצרת-יער, פרט לעצים ושיחים מתים ויבשים שנצברו בהתאם לסעיף הקודם, בתוקף כל זכות חוקית או מנהג, מאזורים השמורים ליער בתוך תחומי כפרם או סמוך לו לצרכי בנין בתים ולצרכי בית וחקלאות, יוכלו להוסיף ולהשתמש באותם זכויות או מנהגים, בכפיפות לתנאים הבאים -

(א) עליהם להגיש לפקיד היערות בקשה בכתב בדבר מתן רשות לצבור תוצרת-יער כזאת, והבקשה תהא נתמכת בהצהרה מאת המוכתר האומרת שהבקשה היא הוגנת;

(ב) הבקשה תכיל את הפרטים הבאים -

(i) כמות תוצרת-היער הדרושה, מינה ומהותה;

(ii) לצורך מה היא דרושה;

(iii) מהיכן רוצים לקבלה; וגם

(iv) כמה זמן דרוש כדי להעבירה ממקומה;

(ג) לאחר שתיערך חקירה ודרישה כהלכה ותובא בחשבון שאלת קיומו של היער, ייענה פקיד היערות לבקשה או ידחנה, כולה או מקצתה, ואם נענה לה, יתן רשיון בטופס הקבוע;

(ד) על בעל הרשיון להראות את רשיונו לביקורת מדי הידרשו בכך ע"י שוטר או פקיד-יערות או פקיד מינהלתי;

(ה) אם אין בעל רשיון ממלא אחרי התנאים שנקבעו או אם אינו עושה כל מעשה שנקבע ברשיון, יכול פקיד-יערות לבטל את רשיונו ואפשר להחרים מידיה את תוצרת-היער שביחס אליה לא מילא את התנאים או לא עשה את המעשה;

(ו) יכול פקיד-יער למכור כל תוצרת-יער שהוחרמה עפ"י סעיף זה ודמי-מכירתה יזקפו לזכות הממשלה.

8. מיצוי תוצרת יער ע"י אנשים אחרים ולמטרות אחרות

פקיד-יערות יכול לתת רשיון בו ירשה להוציא תוצרת-יער שלא ע"י האנשים או שלא לצורך המשרות המפורטות בסעיף 6 ו-7, ולפי התנאים אשר יפורטו באותו רשיון.

9. מי חייב לסייע בכיבוי דליקות

כל הנהנה מאיזו זכות שהיא באזור השמור ליער שפרצה בו אש, ותושבי כל הכפרים בגבול חמישה קילומטרים ממקום האש, חייבים לסייע בכיבוייה.

10. הוראות בנוגע לזכויות מרעה

למרות כל האמור בפקודה זו, יכול פקיד-יערות לתת רשיון להרשות בו את תושבי הכפרים או את בני השבטים הסמוכים לאזורים השמורים ליער לרעות בהם את בקרם בתנאים אלה -

(א) בכל שנה ושנה לא יאוחר מיום ידוע שיפורסם במקום ע"י פקיד-היערות, יהא על מוכתר כל כפר או על

שיך של שבט הרוצים לרעות את בקרם, להגיש לפקיד-היערות הודעה בכתב המתארת את מספרו וטיבו של

הבקר, והמקום בו הם רוצים לרעותו, ואם יש שטחים מתאימים, יוכל פקיד-היערות ליתן רשיון בטופס הקבוע אשר יתאר את השטחים שמותר לרעות בהם את הבקר ולקבוע את הזמן שבו יוכלו הבקר לרעות;
(ב) בקר השייך לתושבי איזה כפר או שבט יעמוד להשגחתו של רועה אשר ישא אתו תמיד את הרשיון הנוגע לאותו בקר, ועליו להראותו כשיידרש בכך ע"י פקיד-יערות או שוטר או פקיד מינהלתי.

11. הוראות בנוגע למרעה בקר של זרים

יכול פקיד-יערות עפ"י הכרעת-דעתו ליתן רשיונות לאנשים, מלבד לאלה הנזכרים בסעיף הקודם, לרעות בקר באזור השמור ליער ובלבד שישלמו את המסים הקבועים וימלאו אחרי התנאים שיפורטו ברשיון.

12. תוצרת יער שהוכחה עליה זכות בעלות פרטית

כל מקום שהוכחה תביעה לבעלות על אדמת-יער שהיתה נתונה להשגחתה ולהנהלתה של הממשלה כאזור שמור ליער, הרי כל הכנסה שנתקבלה מתוצרת-היער של האדמה לפני שנקבעה הבעלות אין לגבותה חזרה מאת הממשלה.

חלק ד': אזורי-יער סגורים

13. אזורי יער סגורים

(תיקון התשע"ב)

אם נראה כי רצוי לאסור על הקהל להיכנס לאזור השמור ליער או לחלק הימנו, לצורך שמירה מעולה יותר על קיומו של היער או לשם הגנה על העצים הרכים או לכל מטרה אחרת, יכול השר בצו להכריז את היער, שמקומו ותחומיו יתוארו באותו צו, או כל חלק הימנו, כאזור יער סגור, ואם אותו יער או חלק הימנו נמצאים בתחומי אדמת-כפר, צריך להדביק מיד בכפר העתק מן הצו.

חלק ה': הגנה על אילנות מוגנים ועצים בוגרים

14. הסמכות להכריז אילנות כאילנות מוגנים

(תיקון התשע"ב)

השר, לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת כאמור בסעיף 15(ד) ובאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת רשאי להכריז בצו שאילנות המפורטים בו בצו יהיו מוגנים בכל ישראל או בכל מחוז או חלק של מחוז דרך כלל או לתקופה שתפורט בו בצו, ומשיצא הצו הזה יהא אסור לכל אדם לכרות אילנות כאלה או להעתיק את עצייהם של אותם אילנות אלא על פי רשיון שניתן על פי סעיף 15. השר יבחן מעת לעת את הצורך בעדכון הצו.

15. איסור כריתה, העתקה או הובלה של אילן מוגן או עץ בוגר בלי רשיון

(תיקונים: התשס"ט, התשע"ב)

(א) לא יכרות אדם אילן מוגן או עץ בוגר ולא יעתיקו וכן לא יוביל אדם אילן מוגן או עץ בוגר או חלק מהם, שלגביהם קבע השר כי הובלתם טעונה רשיון, והכל אלא אם כן קיבל תחילה רשיון לכך מפקיד היערות.

(ב) מידע על החלטות בעניין רשיונות כריתה או העתקה שניתנו לפי סעיף זה יפורסם טרם מועד כניסתם לתוקף של הרשיונות, באתר האינטרנט של משרד החקלאות ופיתוח הכפר או באתר האינטרנט של פקיד היערות שנתן את הרשיון האמור, ויהיה פתוח לעיון הציבור במשרד של פקיד היערות שנתן את הרשיון; השר רשאי לקבוע הוראות לעניין פרטי המידע שיפורסם, אופן פרסום המידע וכן דרכי פרסום נוספות.

(ג) השר, לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת כאמור בסעיף קטן (ד) ובאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת,

רשאי לקבוע בצו סוגי מקרים שבהם כריתה או העתקה, בכל שטח המדינה או באזור מוגדר, לא יהיו טעונות רישיון לפי סעיף זה, אם נוכח כי אין צורך ציבורי בקבלת רישיון כאמור, בין השאר בשל סוג האילן המוגן או העץ הבוגר או מיקומו, ורשאי הוא לקבוע חובות, הגבלות ותנאים שיחולו על מי שמבצע כריתה או העתקה כאמור; לענין זה, "צורך ציבורי" — לרבות חשיבות נופית, סביבתית, אקולוגית והיסטורית.

(ד) (1) השר ימנה ועדה מייעצת אשר תמליץ לשר לענין מתן צו לפי סעיף קטן (ג) וסעיף 14, ואלה חבריה:

(א) שני נציגי השר, מבין עובדי משרדו, אחד מהם יהיה פקיד היערות — והוא יהיה היושב ראש;

(ב) נציג השר להגנת הסביבה מבין עובדי משרדו;

(ג) שני נציגי הקרן הקיימת לישראל, מבין עובדיה הממונים על תחום הייעור;

(ד) נציג הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים, מבין עובדיה;

(ה) חבר סגל אקדמי במוסד להשכלה גבוהה בעל מומחיות בתחום הייעור, האקולוגיה או הבוטניקה;

לענין זה, "מוסד להשכלה גבוהה" — מוסד שהוכר לפי סעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958;

(ו) נציג ציבור בעל מומחיות בתחום הייעור, האקולוגיה או הבוטניקה, לפי המלצת הגופים המנויים בחלק

א' לתוספת לחוק ייצוג גופים ציבוריים שעניינם בשמירת איכות הסביבה (תיקוני חקיקה), התשס"ג-2002.

(2) היו הדעות שקולות, יהיה ליושב ראש הוועדה המייעצת קול נוסף.

(3) בישיבות הוועדה המייעצת רשאי להיות נוכח נציג של הארגון היציג של הקבלנים בישראל, כמשקיף

בלבד.

(4) המלצות הוועדה המייעצת יפורסמו באתר האינטרנט של משרד החקלאות ופיתוח הכפר ויהיו פתוחות

לעיון הציבור במשרד הראשי של המשרד.

15א. תנאים למתן רישיון ותנאים ברישיון

(תיקונים: התשס"ט, התשע"ב, התשע"ה)

(א) לא ייתן פקיד היערות רישיון לכרות אילן מוגן או עץ בוגר, כאמור בסעיף 15(א), אלא לאחר ששקל, בין השאר, את תכלית הבקשה ואת מצבו, גילו, נדירותו, מידותיו, מיקומו וערכו הנופי, הסביבתי, האקולוגי וההיסטורי של האילן המוגן או העץ הבוגר שלגביו מתבקש הרישיון כאמור, ונוכח כי אין להותירו במקומו או להעתיקו כאמור בסעיף קטן (ג).

(ב) ברישיון כאמור בסעיף קטן (א), יקבע פקיד היערות בתנאי הרישיון כי על בעל הרישיון לנטוע, במקום ובמועד שעליהם יורה, עץ או עצים אחרים במקום העץ הבוגר או האילן המוגן שייכרת, שערכם שווה לערך העץ הבוגר או האילן המוגן כאמור, כפי שחושב לפי סעיף קטן (ה)(1) (בסעיף זה — נטיעה חלופית); סבר פקיד היערות כי בשל תנאים סביבתיים או נסיבות מיוחדות לא ניתן לבצע נטיעה חלופית, יקבע בתנאי הרישיון כי על בעל הרישיון לשלם היטל כספי בשיעור ובאופן כפי שנקבע לפי הסעיף הקטן האמור; לענין קביעת מועד הנטיעה יביא בחשבון פקיד היערות, אם ביקש זאת מבקש הרישיון, את מועדה של שנת שמיטה.

(ב1) על אף האמור בסעיף קטן (ב), השר, לאחר התייעצות עם השר להגנת הסביבה ובאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, רשאי לקבוע, בהתאם לתכליות של בקשות לרישיון כריתה של אילן מוגן או עץ בוגר, לנסיבותיהן ולתועלותיהן הציבורית והסביבתית, סוגי מקרים שבהם יינתן פטור מנטיעה חלופית או מתשלום היטל כספי או סוגי מקרים שבהם יוטל חיוב בנטיעה של עץ או של עצים אחרים בערך נמוך מערך העץ הבוגר או האילן המוגן כפי שחושב לפי סעיף קטן (ה)(1) (בסעיף זה - נטיעה חלופית מופחתת) או בתשלום היטל כספי מופחת.

(ג) לא ייתן פקיד היערות רישיון להעתיק אילן מוגן או עץ בוגר, כאמור בסעיף 15(א), אלא לאחר ששקל, בין השאר, את תכלית הבקשה ואת מצבו, גילו, נדירותו, מידותיו, מיקומו וערכו הנופי, הסביבתי, האקולוגי וההיסטורי של האילן המוגן או העץ

הבוגר שלגביו מתבקש הרישיון כאמור, ונוכח כי אין להותירו במקומו; ברישיון כאמור יקבע פקיד היערות תנאים להעתקה, לפי סעיף קטן (ה)2).

(ד) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מסמכותו של פקיד היערות להתנות מתן רישיון כריתה או העתקה לפי סעיף 15(א) בהפקדת ערובה על ידי בעל הרישיון להבטחת עמידתו בתנאי הרישיון או מסמכותו לקבוע תנאים אחרים ברישיון לפי אותו סעיף.

(ה) השר, לאחר התייעצות עם השר להגנת הסביבה ובאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, יקבע הוראות לעניין סעיף זה, לרבות בעניינים אלה:

(1) האופן שבו יחשב פקיד היערות את ערכו של אילן מוגן או עץ בוגר, לעניין נטיעה חלופית, וכן — בהסכמת שר האוצר — שיעור ההיטל הכספי שישולם אם לא ניתן לבצע נטיעה חלופית, אופן ומועד תשלומו, דרכי הצמדתו ודרכי גבייתו של ההיטל הכספי;

(2) תנאים להעתקת אילן מוגן או עץ בוגר, ובכלל זה אופן ביצוע ההעתקה וסוגי העתקה;

(3) כללים ואמות מידה למתן רישיון כריתה ורישיון העתקה;

(4) הוראות ותנאים לעניין גובה ערובה כאמור בסעיף קטן (ד), תקופתה, תנאיה, הצמדתה ואופן תשלומה.

חלק ו': הפיקוח על אדמת-יער פרטית

16. הגנה על אדמות יער פרטיות למטרות מיוחדות

(תיקון התשע"ב)

(1) יכול השר, כשהוא מוצא זאת לראוי לטובת הציבור, להרשות בצו לפקיד-יערות להעמיד להגנתו אדמות-יער שהן קנין פרטי, כשנראה שהשמדת העצים באותן אדמות מפחיתה או עלולה להפחית את הספקת המים או שהיא מזיקה למצב החקלאי של הקרקעות הסמוכות או שהיא מסכנת את ההספקה המתמדת של תוצרת-היער לבני הכפרים הנמצאים בשכנות לאותן אדמות.

(2) כל הפעולות הדרושות להגנת אדמות-יער כאלה, ואשר תיקבענה ע"י פקיד-היערות שהחלטתו תהא החלטת-גמר, יוצאו לפועל ע"י בעל אדמת-היער או על חשבונו, והלה ישלם חזרה לממשלה את כל ההוצאות ההוגנות שהוציאה לצורך זה.

(3) כל עוד אדמת-יער נתונה להגנתה של הממשלה, יהא דינה כדין מקום שמור ליער בגדר כל הוראה מהוראות פקודה זאת.

חלק ז': עבירות, עונשין ופרוצידורה

17. עבירות

(תיקונים: 1937, התשס"ח, התשע"ב)

(1) כל העובר על הוראה מהוראות סעיף 5 יאשם בעבירה ויהא צפוי למאסר שנים-עשר חודש או לקנס כאמור בסעיף 61(א) (3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין) או לשני העונשין כאחד, ונוסף על כך יוכלו לצוות עליו לשלם אותם תשלומי-נזק, ככל שיוורה בית-המשפט.

(2) כל הקונה תוצרת-יער כשהוא יודע, או כשיש לו יסוד להאמין שאותה תוצרת-יער לוקחה מאזור השמור ליער בניגוד להוראות פקודה זו, יאשם בעבירה ויהא צפוי לאותם העונשין שנקבעו בסעיף-קטן (1).

(3) כל המסרב לסייע בכיבוי-דליקה באזור שמור ליער, כדרוש בסעיף 9, יאשם בעבירה ויהא צפוי למאסר ארבעה-עשר יום או לקנס כאמור בסעיף 61(א) (1) לחוק העונשין או לשני העונשין כאחד, ונוסף על כך יוכלו לשלול ממנו את זכותו באזור המיוחד ליער למשך תקופה שלא תעלה על שנה אחת.

(4) נמצאו בקר באזור השמור ליער כשלא ניתן ביחס אליהן רשיון עפ"י סעיף 11, או כשלא היו נתונות להשגחת רועה, או שמציאותן באזור השמור ליער היא בניגוד לתנאי הרשיון, יאשם בעל הבקר בעבירה ויהא צפוי לקנס של חמישים פרוטה לכל ראש-בקר ונוסף על כך יהא אפשר לצוות עליו לשלם תשלומי-נזק ככל שיורה בית-המשפט.

(5) פרצה דליקה באזור השמור ליער והוכח שהיא פרצה מחמת רשלנותו של איזה רועה, יאשם הרועה בעבירה ויהא צפוי למאסר שלושה חדשים או לקנס כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין או לשני העונשין כאחד; ויהא אפשר לצוות על אנשי הכפר או על אנשי השבט או על האנשים שהעבידו את הרועה, הכל לפי הענין, לשלם אותם תשלומי-נזק בעד ההיזק שנגרם ע"י האש, ככל אשר יורה בית-המשפט.

(6) כל הנכנס שלא כדין לגבולו של אזור יער סגור, וכל הרועה בו בקר או נותן לבקר לרעות בו לאחר התפרסם הצו שעפ"י סעיף 13, ולאחר הדבקת הצו עפ"י אותו הסעיף, כשהדבקת הצו נחוצה, יאשם בעבירה ויהא צפוי לעונשים שנקבעו בסעיף-קטן (1).

(7) הכרת אילן מוגן או עץ בוגר או מעתיקו שלא עפ"י רשיון שניתן ע"י פקיד-יערות, דינו - מאסר ששה חדשים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין.

(7א) המוביל אילן מוגן או עץ בוגר או חלק מהם שלא על פי רשיון כאמור בסעיף 15(א), דינו — קנס כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין.
(8) (בוטל).

(9) כל המרשה מתוך רשלנות לבהמות לגרום נזק לאילן, יאשם בעבירה ויהא צפוי למאסר חמישה-עשר יום או לקנס כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין או לשני העונשין כאחד, ויהא אפשר לצוות על בעל הבהמות לשלם אותם תשלומי-נזק בעד ההיזק שנגרם ככל אשר יורה בית-המשפט, ואם היו הבהמות שייכות לבעלים שונים יהא אפשר לצוות על כל הבעלים, כולם כאחד וכל אחד ואחד מהם בפני עצמו, לשלם תשלומי-נזק בעד ההיזק שנגרם ע"י אותן בהמות.

(10) כל העובר על תקנה שהתקינה עפ"י פקודה זאת, יאשם בעבירה ויהא צפוי למאסר ששה חדשים או לקנס של מאה לירה או לשני העונשין כאחד.

(11) העובר עבירה כאמור בסעיפים קטנים (1), (4), (5) או (7) באופן או בנסיבות מחמירות שכתוצאה מהם נגרם או עלול להיגרם נזק או פגיעה מהותית בסביבה, דינו - מאסר שלוש שנים או כפל הקנס שבית המשפט היה רשאי להטיל עליו לפי הוראות סעיף זה, בשל העבירה שבה הורשע, ואם נעברה העבירה על ידי תאגיד, דינו - כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין.

(12) (א) בשל עבירה שעבר אדם לפי סעיפים קטנים (1), (4), (5), (7) או (11), שכתוצאה ממנה השיג טובת הנאה או רווח, לעצמו או לאחר, רשאי בית המשפט להטיל עליו קנס בשיעור טובת הנאה או הרווח שהשיג כאמור, נוסף על כל עונש אחר.

(ב) לעניין סעיף קטן זה, "טובת הנאה" - לרבות הוצאה שנחסכה.

(ג) אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מהוראות סעיף 63 לחוק העונשין.

17א. אחריות נושא משרה

(תיקון התשע"ב)

(א) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירות לפי סעיף 17(2) ו-7(7) בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו — קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין; לעניין סעיף זה, "נושא משרה" — מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, או אדם האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו נעברה העבירה.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיף 17(2) או 7(7) בידי תאגיד או בידי עובד מעובדיו, חזקה היא כי נושא המשרה בתאגיד הפר חובתו לפי סעיף קטן (א), אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

18. תפיסת תוצרת יער חשודה וכו'

יכול פקיד-יערות וכל שוטר לתפוס כל תוצרת-יער, מכשיר או אמצעי-הובלה כשיש לו לפקיד או לשוטר יסוד מספיק להאמין שנעשתה בהם או כלפיהם עבירה עפ"י פקודת היערות, ויכולו לעכב את הנ"ל אצלם עד שבית-המשפט או פקיד המוסמך להמיר עונש בכופר-כסף בגלל עבירה עפ"י פקודה זאת יורו כדת מה לעשות בדברים הללו.

19. הפקעת תוצרת יער וכו' והפקעת הרשיון או תעודת ההיתר

נוסף על כל קנס או תקופת-מאסר שיוטלו עפ"י פקודה זאת, יכול בית-המשפט לצוות להפקיע את תוצרת-היער, המכשיר או את אמצעי-ההובלה; ויכול הוא לצוות עוד להפקיע את הרשיון או את תעודת-ההיתר מידי האדם החייב בדיון שהחזיק בהם עפ"י פקודה זאת.

20. מאסר אנשים חשודים

מותר לו לכל פקיד-יערות לאסור בלא צו-מאסר כל אדם שיש יסוד מספיק לחשוד בו שהיה מעורב באיזו עבירה עפ"י פקודה זאת, כשאותו אדם מסרב לגלות את שמו ואת מענו או שהוא מוסר שם או מען שלדעת פקיד-היערות הם כוזבים או כשיש יסוד להאמין שהוא יימלט:

בתנאי שכל שנאסר כאמור לעיל יובא בלא דחיות יתרות לפני שופט של בית-משפט שלום ² או לתחנת-המשטרה הקרובה ביותר.

21. על מי הראיה בנוגע להחזקת תוצרת יער

מי שנמצאה ברשותו תוצרת-יער, עליו הראיה שהתוצרת לא ניטלה בניגוד לפקודה זאת.

22. דו"ח כתוב יקובל כחומר עדות

לכשיובא אדם במשפט עפ"י פקודה זאת יהא מותר לקבל כעדות כל דו"ח חתום ע"י פקיד-יערות, חוץ אם רוצה הנאשם שהפקיד יופיע כעד במשפט או אם בית-המשפט רואה צורך בהופעתו לפניו.

23. הסמכות להמיר עונש עבירה בכופר-כסף

יכול מנהל משרד החקלאות או כל פקיד-יערות שאינו למטה מדרגת משנה-למפקח, ששר החקלאות ייפה את כוחו לכך, לקבל מכל אדם שיש לו יסוד מספיק לחשדו בעבירה עפ"י פקודה זאת סכום כסף בתורת דמי-פיצוי בשל העבירה שהוא חשוד בה, ואם נתפסו תוצרת-יער, מכשיר או אמצעי-הובלה שהעבירה נעשתה בהם או כלפיהם, יהא רשאי להחרים את התוצרת, המכשיר או את אמצעי-ההובלה, או לשחרר את הנ"ל לאחר תשלום שוויים כפי שיוערך ע"י הפקיד או לאחר תשלום סכום פחות מזה או ללא כל תשלום; ומשנפרע תשלום כזה יפסיקו כל פעולות משפטיות נגד הנאשם בשל אותה עבירה, ואם היה נתון במשמר, ישוחרר.

24. סמכותו של בית משפט לצוות לשלם פרס

אם הוטל קנס על עבירה עפ"י פקודה זאת, יוכל בית-המשפט המטיל את הקנס לקצוב חלק הימנו, ולא יותר ממחציתו, בתורת פרס לאדם שעל יסוד הידיעות שמסר נתחייב העבריין בדיון.

חלק ח': שונות

25. קביעת תחנה לתוצרת יער

(תיקון התשע"ב)

(1) יכול השר בצו לקבוע מקומות שיוגדרו באותו צו כתחנות שאליהן תובא כל תוצרת מאדמת-יער לצרכי-מסחר.

(2) הממשלה לא תהא אחראית לשום הפסד או נזק שייגרמו לתוצרת-יער כשהיא נמצאת באותן תחנות.

25. פרסום ודיווח

(תיקונים: התשס"ט, התשע"ב)

מנהל משרד החקלאות ופיתוח הכפר יפרסם, מדי שנה, לא יאוחר מיום 31 במרס, דין וחשבון בדבר רישיונות לכריתה, להעתקה ולהובלה של אילנות ועצים בוגרים לפי סעיפים 5 ו-15(א), ויפורטו בו, בין השאר, מספר האילנות והעצים הבוגרים שכריתתם הורשתה, מיקומם, זהות מקבלי הרישיון, תנאי הרישיון לעניין נטיעה חלופית או תשלום היטל כאמור בסעיף 15(א)(ב), והסיבות להתרת הכריתה או ההעתקה; הדין וחשבון יפורסם באתר האינטרנט של משרד החקלאות ופיתוח הכפר ויהיה פתוח לעיון הציבור במשרד הראשי של המשרד.

26. תקנות

(תיקונים: התשע"ב, התשע"ה)

יכול השר להתקין תקנות לשם ההוצאה לפועל של מטרות הפקודה הזאת ותכליותיה, ובפרט לשם -

- (א) מינוי פקידי-יערות שיהא כוחם יפה ליתן רישיונות עפ"י פקודה זאת ולבטלם, לקביעת טופס הרישיונות, מועדם ותנאיהם;
- (ב) קביעת השיטות למיצוי תוצרת-יער, השימוש בה והעתקתה מן המקומות השמורים ליער ומיערות השייכים לבעלים פרטיים;
- (ג) איסור מכירתה, קנייתה והוצאתה לחו"ל של תוצרת-יער או של מין מסויים מתוצרת-יער ע"י אדם שאין לו רשיון או תעודת-היתר הניתנים עפ"י פקודה זאת;
- (ד) קביעת האופן בו תוגשנה בקשות למתן רישיונות ותעודות-היתר למכירת תוצרת-יער, קנייתה והוצאתה לחו"ל, וקביעת האנשים שאליהם תוגשנה אותן בקשות;
- (ה) (1) קביעת האגרות שתשולמנה בשעת הגשת הבקשה לרישיונות ובשעת נתינתם וכן פטור מאגרה לגופים שתפקידם ועיסוקם בייעור או בשמירת טבע; השר רשאי לקבוע פטור כאמור לקרן הקיימת לישראל ולרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים; תקנות לפי פסקה זו ייקבעו באישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת;
- (2) תקנות לפי פסקת משנה (1) לעניין קביעת האגרות שישולמו לרשות מקומית שאותה קבע השר, בעד בקשה לרישיון לפי סעיף 15(א) המוגשת בתחום אותה רשות מקומית, ייקבעו לאחר התייעצות עם שר הפנים; אגרות שנקבעו בתקנות כאמור יחולו בתחומי אותה רשות מקומית, אלא אם כן קבעה הרשות המקומית בחוק עזר אגרות בשיעורים נמוכים יותר.
- (ו) קביעת האגרות שתשולמנה בעד תוצרת-יער מאזורים השמורים ליער או בעד תוצרת-יער שמיצו אותה מיערות פרטיים, לצרכי מסחר;
- (ז) דרישה מאת בעלי הרישיונות להמציא רשימות וחשבונות ולהגיש את פנקסיהם לביקורת;
- (ח) קביעת הוראות בדבר הנהלתם של אזורים השמורים ליער וההגנה עליהם;
- (ט) הסדרת המעבר של כל תוצרת-יער לתחנה קבועה וקביעת הוראות בדבר בדיקתה וסימונה של תוצרת-יער כשהיא במעבר;
- (י) הסדרת סימונם של קורות-עץ וייצורם, שימושם והחזקתם של מכשירי-הסימון.

(תיקון 1942)

כל אכרזה המכריזה על קרקע כעל מקום השמור ליער, שניתנה עפ"י סעיף 3, בין לפני תאריך תקפו של סעיף זה ובין לאחר מכן, וכל צו עפ"י סעיף 13 המכריז על מקום השמור ליער כעל אזור יער סגור, בין שניתן הצו לפני התאריך הנ"ל ובין שניתן לאחריו, רואים אותם כאילו ניתנו כדין ולפי החוק וכל תנאים שקדמו לאותה אכרזה או לאותו צו רואים אותם כאילו מילאו אחריהם, עד שלא יוכח ההיפך מזה ע"י כל אדם הבא בטענה כזאת.

28. עדיפות

(תיקון התשע"ב)

(א) נדרש רישיון או היתר לפי חוק עזר של רשות מקומית לכריתת אילן מוגן או עץ בוגר, להעתקתו או להובלתו, לא יידרש רישיון כאמור ולא תיגבה אגרה בעד הגשת בקשה לרישיון כאמור, למעט אגרה שקבעה רשות מקומית כאמור בסעיף 26(ה) (2) סיפה, אלא לפי הוראות פקודה זו.

(ב) אין בהוראות פקודה זו כדי לגרוע מהוראות חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998, ובכלל זה מחובת קבלת היתר לפי פרק חמישי לחוק האמור לעניין אילן מוגן או עץ בוגר שהוא ערך טבע מוגן כהגדרתו בחוק האמור.

29. הגבלות לעניין הסמכת פקיד יערות

(תיקון התשע"ב)

לא יסמך השר פקיד יערות בסמכויות לפי סעיפים 20 ו-23, אלא פקיד יערות שהוא עובד המדינה בהסמכה מפורשת לעניין סמכויות אלה.

(סוף הפקודה)

[1.] חא"י, כרך א', עמ' (ע) 690, (א) 710.

תיקונים: ע"ר 660, 1937, תוס' 1, עמ' (ע) 1, (א) 1;

ע"ר 1182, 1942, תוס' 1, עמ' (ע) 31, (א) 40;

ס"ח 2181, התשס"ח (11.8.2008), עמ' 858. הצ"ח - כנסת 159, התשס"ז, עמ' 216;

ס"ח 2190, התשס"ט (16.11.2008), עמ' 83. הצ"ח - כנסת 261, התשס"ט, עמ' 34;

ס"ח 2332, התשע"ב (18.1.2012), עמ' 130. הצ"ח - ממשלה 574, התשע"א, עמ' 570;

ס"ח 2477, התשע"ה (25.11.2014), עמ' 37. הצ"ח - ממשלה 856, התשע"ד, עמ' 452.

[2.] הביטוי "שופט-שלום" הוחלף (ס"ח התשכ"ד, עמ' 140).